

Avatar me, 2020

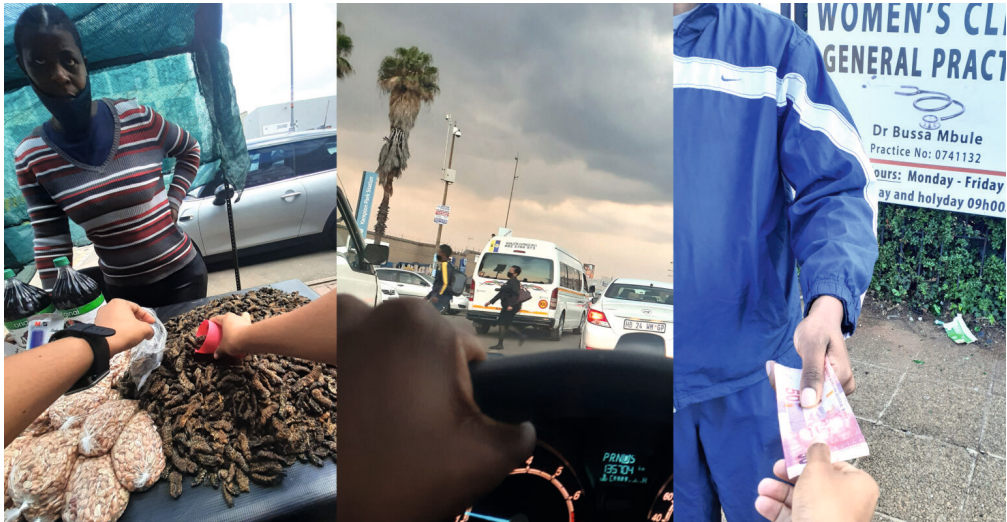
Co-produceret med med Teater Nordkraft

Af Kathrine Winkelhorn

Anmeldt i Peripeti.dk 2021

Mumbai from above

Mediering af teatret er ikke et nyt fænomen og har en lang historie. I midten af det 20. århundrede blev Radioteatret en af landets største scener, hvor masser af mennesker sad med øret naglet til radioen for at lytte til den ugentlige præsentation af ny dramatik, skrevet for eller omsat til radio. Radioteatret var det usynlige, men stærkt levende teater. Det er nu nedlagt og erstattet af dokumentariske podcasts, som anvender en række lydeffekter, som man kender fra radioteater, film og TV.

Under corona epidemien tager medieringen til. Teatrene lukker ned og søger nye kanaler og formater uden et fysisk tilstedeværende publikum. Det mest almindelige har været filmet teater, der streames og måske bearbejdes filmisk. Det Kongelige Teater etablerede den digitale scene Kgl. Xtra, hvor man gratis kunne se tidligere indspillede forestillinger hjemme i stuen. Aalborg Teater etablerede en digital scene til at supplere og udvide det eksisterende kunstneriske tilbud for skabe en anden interaktion mellem tilskuere og performer og med et langsigtet mål om at nå ud til et bredere publikum. I vinteren 2020 inviterede Teater Republique 14 forfattere til at skrive hver sin en monolog, som virtuelt teater. Teksterne blev fremført af skuespillere, der optog sig selv med et mobilkamera. Det var gratis tilgængelige på nettet og blev værdsat af et stort publikum med i alt 500.000 visninger.

AVATAR ME er en af tre forestillinger, der blev vist på den allerførste digitale teaterfestival, RE:LOCATIONS, der fandt sted 21. april – 9. maj 2021, lige før live åbningen af teatrene den 6.

maj. Den digitale teaterfestival er vist i alverdens byer, hvor mennesker kan åbne en computer og logge ind for at få en teateroplevelse. I pressematerialet præsenterer RE:LOCATIONS de digitalt fødte forestillinger, som en ny genre inden for scenekunst, der har en selvstændig værdi.

AVATAR ME er en 1:1 live-streamet performance, hvor man i 45 minutter lever et andet menneskes liv, et andet sted i verden. Det er et interessant koncept i en tid, hvor man bliver isoleret, og hvor møder med resten af verden er begrænset. De medvirkende er fra Sydafrika, Brasilien, Moldova, Indien og Malaysia.

Jeg forestiller mig, at det vil være interessant at se, hvad en digital født forestilling kan som scenekunst. Men hvordan fungerer det? Jeg bestiller en billet og får et link, som på et aftalt tidspunkt giver mig adgang til at opleve AVATAR ME på min computer. Et kvarter før forestillingen begynder, træffer jeg fire andre tilskuere på Zoom, hvor vi bliver instrueret i, hvordan vi kommer korrekt ind på forestillingen, og hvordan vi kan agere som avatarer. Så bliver vi bedt om at slukke vore kameraer. Herefter er vi alene, og hver tilskuer 'rejser' til hver sin forestilling. Forestillingen finder sted i min stue – og på samme tid i en anden stue/ i et andet rum et andet sted i verden. Til hvilken by og hvilket land man ankommer, ved man ikke. Sproget er engelsk.

Ankomst til Mumbai

Med et siger en stemme: Hello. Jeg bliver bedt om at lukke øjnene og tage en dyb indånding. *Press the button*, lyder det. Så toner et billede frem af to hænder, der poetisk danser med fingrene. Nu er du mig, og jeg hedder Bertwin og bor i Mumbai, siger en stemme insisterende. Mine øje sidder i panden på hans kamera, og jeg er ivrig og nysgerrig efter kontakt. På intet tidspunkt under forestillingen ser jeg hans ansigt. Kameraet zoomer ned på hans kraftfulde ben, og han spørger, hvilket job Bertwin har. Jeg gætter på, at han er danser. Ja, Bertwin er danser og koreograf og arbejder i Bollywood og har flere gange optrådt i Lyon og Paris, som han fremhæver med glæde. Men Bertwin har været ramt af malaria og har været syg i 2 år og har ikke kunnet danse. Nu er han omsider rask. Han viser mig et flot billede af sig selv som danser, samt billeder af ham som barn, og familiefotos af hans forældre og tre søskende. Det er hjemligt, intimt og trygt.

Men hvor befinder jeg mig? Kameraet panorerer rundt i et rum, der er umuligt at afkode. Er det en rodet teatergarderobe med en masse genstande skrabet sammen og hvad med sengen og de mange bamser? Vi befinder os i hans tidligere børneværelse, hvor han er født og vokset op. Jeg fortæller, at jeg er sulten og har lyst til at spise dozas, de gode indiske pandekager, lavet på rismel. Vi går ind i køkkenet, og her serveres varm mazala, som hans mor har tilberedt. Han spiser elegant med fingrene, alt imens en hund ser på og slikker sig om munden. Det er en nærværende og sanselig interaktion, som man ikke ville møde i det fysiske teater. Men huset virker indelukket, og jeg kan ikke helt få luft.

Mumbai står for mig som noget ekstraordinært. Jeg ved, at der bor ca. 22 millioner mennesker og, at byen er bygget på syv øer; og er en af verdens største havnebyer! Det er i sig selv fascinerende. Jeg bliver utålmodig og vil ud i byen og mærke dens puls. Jeg har flere gange været i Indien; men aldrig i Mumbai. Vi går ud af huset og i den lille have foran hoveddøren, er der en høj gitterport med smukke ciseleringer, der omhyggeligt bliver låst, hvilket jeg undrer mig lidt over. Han peger op på en 4 etagers rosa etageejendom, hvor familien bor, beliggende i et af Mumbais mange små 'landsbykvarterer'. "Som barn plejer jeg at hoppe rundt som en abe på alle balkonerne. Se lige den balkon, siger han. Vil du se, at jeg hopper derfra nu"? Lidt skræmt svarer jeg ja, og ser hans lange skygge fra balkonen. Det er nervepirrende. Jeg tror, han hopper, men det var svært at se.

På scooter i en landsby

Ude foran porten står en scooter, og jeg foreslår, at vi kører en tur. Jeg beder, om en hjelm, uden resultat, og langsomt kører vi ud i natten. Jeg har en dejlig følelse af at sidde bag på en scooter. Vi passerer et hospital, hvor der står et par bære og en ambulance. Byen er helt stille og lukket pga. af den skyhøje corona smitte. Der er ikke et menneske i gaderne, og det føles mærkeligt. Som Bertwin fornemmer jeg en anspændt atmosfære i byen. Foran de fleste butikker er der opsat skodder, og byen synes som under belejring. Ved et stort, rundt gitterdæksel, som nok er 8-10 meter i diameter, stopper vi. ”Kan du gætte, hvad der er under dækslet? Det er en brønd, og som drenge; elskede vi at svømme og bade der”. Men det var strengt forbudt, da vandet ikke var rent og blev hårdt sanktioneret af mor. Nogle havde begået selvmord i brønden og flere mente, at brønden var beboet af onde ånder.

På vejen hjem passerer vi en stor Kristusfigur ved en katolsk kirke. Bertwin spørger om min religion, og det bliver stadig sværere at fastholde illusionen om, at jeg er ham. Hans kæreste Chasma er hindu, og det er et alvorligt dilemma, at hans forældre på ingen måde kan billige, at han gifter sig med en hindu. ”Ville du trodse dine forældres ønske? For det er ret vanskeligt for os”. Jeg får en fornemmelse af, at det kan være svært at være kristen i Mumbai med Narendra Modi; som Indiens Premierminister. Det er et delikat spørgsmål, men jeg spørger, hvorfor han var så omhyggeligt med at låse gitterporten. ”Well, det kan være udfordrende ikke at være hindu her”, svarer Bertwin diplomatisk. Langsomt passerer vi hospitalet og forestillingen er slut. Tag en dyb indånding og tænder for kameraet, så jeg kan se, hvem jeg har været sammen med. Jeg ser en smuk mand på ca.30 år.

AVATAR ME som Scenekunst?

Allerede små 10 minutter inde i forestillingen er jeg fascineret og forvirret. For hvad vil det sige, at være en avatar. Normalt er det en lille figur, man anvender i eksempelvis online spillet, *World of Warcraft*, som ens spillebrik; der kan kommunikere med de andre spillere. På det antikke indiske sprog, sanskrit, betyder avatara nedstigning. Så måske kan man forstå det sådan, at jeg under forestillingen ’nedstiger i’ Bertwins krop, men ikke i hans sjæl. Det er svært at håndtere. For hvem er den anden, når jeg er Bertwin? Hvor er grænsen mellem ’jeg’ som tilskuer og deltager, og den nulevende Bertwin på min skærm i Mumbai? Men det er præcis i det krydsfelt, at der opstår en spænding i en løbende indre monolog mellem mig selv og min avatar Bertwin, men også i den reelle og løbende dialog vi har. I AVATAR ME er jeg både tilskuer og en aktiv deltager. Det er uvant og spændende.

I mødet med Mumbai mærker jeg en snigende skuffelse, fordi jeg har et indre billede af, hvordan det vil være at køre rundt på scooter i Mumbai. En slags forhåndsforståelse af hvad jeg kan eller kunne opleve. Menneskene, køerne, cyklerne, hønsene, kærterne, grisene osv. med masser af farver, som man ser i andre indiske byer.

Det er mærkeligt, men fascinerende at se en forestilling, der er ansigtsløst, og uden en synlig krop. Er det overhovedet scenekunst? Her er ikke et noget narrativ, ingen smukke kostumer eller kulisser, ingen scene. Her møder man ikke skønheden, men den usminkede hverdag i en interaktion i 1:1 med et fremmed menneske fra en anden verdensdel. Det er både udfordrende og sjovt. I Tue Berings konstruktion ligger det dramaturgiske greb i at konfrontere det idylliske hjem i lejligheden med det farlige udenfor, men også i at ’scenen’ reagerer på sit publikum, præcis som i det fysiske teater. Jeg sidder tilbage med en helt ny sanselig oplevelse af en forestilling, som jeg husker i detaljer. Ville min oplevelse have været meget forskelligt, hvis jeg var ankommet til Moldovia eller Brasilien,

hvor jeg ikke tidligere har været? Jeg tror det næppe. Det bliver spændende at følge, hvordan et digitalt format kan udvikle sig, og der er næppe tvivl om, at online forestillinger potentielt kan få et større publikum med masser af nyskabende internationale perspektiver og samarbejdspartnere. Ja måske kan man med tiden også få en indtægt. Flot at Fix & Foxy tør gå helt nye veje med deres scenekunst.

Kathrine Winkelhorn har i en årrække været ansvarlig for masterprogrammet i Kultur og Medieproduktion på Malmö Universitet og er formand for Københavns Internationale Teater.

Medvirkende: Marcela Nistor, Robin Khor Yong Kuan, Bertwin Ravi D'souza, Lalisa Costa og Lillian Tshabalala.

Instruktør: Tue Biering,

Producer: Annette Max Hansen,

Dramaturg og medinstruktør: Linn Haldrup Lorenzen,

Koordinator og medinstruktør: Camilla Gürtler.

Festivalen er produceret af Wildtopia og præsenteres sammen med teaterpartnere, Teater Nordkraft i Aalborg og Teater Viirus i Helsinki.